

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2010. január 28.*

A C-406/08. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2008. szeptember 18-án érkezett, 2008. július 30-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **Uniplex (UK) Ltd**

és

az **NHS Business Services Authority**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: J. N. Cunha Rodrigues a harmadik tanács elnöke (előadó), P. Lindh, A. Rosas, U. Löhmus és A. Ó Caoimh bírák,

* Az eljárás nyelve: angol.

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: R. Şereş tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2009. szeptember 24-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az Uniplex (UK) Ltd képviseletében M. Sheridan barrister és A. Stanic solicitor,
- az NHS Business Services Authority képviseletében R. Williams barrister,
- az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében I. Rao, meghatalmazotti minőségben, segítője: K. Smith barrister,
- a német kormány képviseletében M. Lumma és J. Möller, meghatalmazotti minőségben,
- Írország képviseletében D. O'Hagan, meghatalmazotti minőségben, segítője: A. Collins SC,

- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében E. White és M. Konstantinidis, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2009. október 29-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- ¹ Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1992. június 18-i 92/50/EGK tanácsi irányelvvel (HL L 209., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 322. o.) módosított, az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelv (HL L 395., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 246. o., a továbbiakban: 89/665 irányelv) értelmezésére irányul.
- ² E kérelmet egyfelől a Uniplex (UK) Ltd (a továbbiakban: Uniplex) másfelől az NHS Business Services Authority (a továbbiakban: NHS) között keretmegállapodás megkötése tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

- 3 A 89/665 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„(1) A tagállamok megtesznek minden szükséges intézkedést annak biztosítása érdekében, hogy [az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1971. július 26-i] 71/305/EGK [tanácsi] irányelv [(HL L 185., 5. o.)] és [az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1976. december 21-i] 77/62/EGK [tanácsi] irányelv [(HL L 13., 1. o.)] hatálya alá tartozó szerződés-odaítélési eljárásokat illetően az ajánlatkérők által hozott határozatokkal szemben a következő cikkekben és különösen a 2. cikk (7) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelően hatékonyan és különösen a lehető leggyorsabban jogorvoslattal lehessen élni azon az alapon, hogy e határozatok megsértették a közbeszerzésre vonatkozó közösségi jogot vagy az e jogot végrehajtó nemzeti jogszabályokat.”

- 4 A 89/665 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A tagállamok biztosítják, hogy az 1. cikkben meghatározott jogorvoslati eljárások érdekében hozott intézkedések hatáskört adjanak:

- a) a lehető legrövidebb időn belül és közbenső határozat útján ideiglenes intézkedések megtételére az állítólagos jogsértések orvoslása vagy az érintett érdekek további

sérelmének elkerülése céljából, beleértve a közbeszerzési szerződés odaítélésére vonatkozó eljárásnak vagy az ajánlatkérő által meghozott bármely határozat végrehajtásának a felfüggesztését vagy felfüggesztetését;

- b) a jogellenesen meghozott határozatok megsemmisítésére vagy megsemmisíttetésére, beleértve a diszkriminatív műszaki, gazdasági vagy pénzügyi előírások eltörlését az ajánlati felhívásból, az ajánlattételhez szükséges dokumentációból, illetve minden egyéb, a kérdéses szerződés-odaítélési eljárásra vonatkozó dokumentumból;
- c) jogsértést szenvedett személyek részére kártérítés megítélésére.”

- 5 Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.) 41. cikkének (1) és (2) bekezdése előírja:

„(1) Az ajánlatkérő szerv a lehető leghamarabb tájékoztatja a részvételre jelentkezőket és az ajánlattevőket a keretmegállapodás megkötésével, szerződés odaítélésével vagy dinamikus beszerzési rendszerbe való felvétellel kapcsolatos döntésekről, beleértve a keretmegállapodás megkötésének mellőzésére, a pályázat tárgyát képező szerződés odaítélésének mellőzésére, az eljárás újraindítására és a dinamikus beszerzési rendszer bevezetésének mellőzésére vonatkozó döntések indokát; ezt a tájékoztatást az ajánlatkérő szervnek – kérésre – írásban kell megadnia.

(2) Az érintett fél kérésére az ajánlatkérő szerv a lehető legrövidebb időn belül tájékoztatást ad:

- a sikertelen jelentkezőnek jelentkezése elutasításának indokairól,

- a sikertelen ajánlattevőnek ajánlata elutasításának indokairól, beleértve – a 23. cikk (4) és (5) bekezdésében említett esetekben – az egyenértékűség hiányára vonatkozó döntésének, illetve arra vonatkozó döntésének indokait, hogy az építési beruházás, árubeszerzés vagy szolgáltatásnyújtás nem felel meg a teljesítménybeli vagy funkcionális követelményeknek,

- minden olyan ajánlattevőnek, aki elfogadható ajánlatot tett, a kiválasztott ajánlat jellemzőiről és relatív előnyeiről, valamint a sikeres ajánlattevőnek vagy a keretmegállapodás részes feleinek nevééről.

Az erre rendelkezésre álló idő semmiképpen nem haladhatja meg az írásbeli kérelem beérkezésétől számított 15 napot.”

A nemzeti szabályozás

- 6 A 89/665 irányelv nemzeti jogba való átültetése érdekében elfogadott Public Contracts Regulations 2006 (a közbeszerzési szerződésekről szóló 2006. évi rendelet, a továbbiakban: 2006. évi rendelet) 47. cikke (7) bekezdésének b) pontja a következőképpen rendelkezik:

„(7) Az ezen cikk szerinti jogorvoslati eljárás csak akkor indítható meg, ha

[...]

- b) a kérelmet haladéktalanul, de legkésőbb az annak alapjául szolgáló körülmények első felmerülésétől számított 3 hónapon belül benyújtják, kivéve ha a High Court megítélése szerint indokolt a kérelem benyújtására nyitva álló időtartam meghosszabbítása [...]

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 7 Az Uniplex az Egyesült Királyságban székhellyel rendelkező társaság, amely az Egyesült Királyságban a Hollandiában székhellyel rendelkező Gelita Medical BV által gyártott vérzéscsillapítóknak egyedüli forgalmazója.
- 8 Az NHS a National Health Service, az Egyesült Királyság állami egészségügyi közszolgálatának részegysége. Az NHS a 2004/18 irányelv és a 2006. évi rendelet értelmében ajánlatkérő.

- 9 Az NHS 2007. március 26-án meghívásos közbeszerzési eljárást indított helyi és speciális vérzéscsillapítók szállítására vonatkozó keretmegállapodás megkötése céljából. Az erre vonatkozó hirdetményt az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* 2007. március 28-án tették közzé.
- 10 Az NHS 2007. június 13-án ajánlattételi felhívást küldött öt olyan szállító – többek között az Uniplex – részére, akik jelezték érdeklődésüket a keretmegállapodás kapcsán. Az ajánlatokat 2007. július 19-ig kellett benyújtani.
- 11 Az ajánlattevők részére kiküldött ajánlattételi dokumentáció tartalmazta az ajánlati feltételeket és azok súlyozását, amelyek a következők voltak: ár és egyéb költséghatékonyági tényezők (30%), minőség és a klinikai elfogadhatóság (30%), terméktámogatás és képzés (20%), szállítási teljesítmény és képesség (10%), termékkála és -fejlesztés (5%), valamint a környezetvédelem és a fenntartható fejlődés (5%).
- 12 Az Uniplex 2007. július 18-án nyújtotta be ajánlatát.
- 13 Az NHS 2007. november 22-én levélben értesítette az Uniplexet, hogy úgy határozott, három ajánlattevővel köt keretmegállapodást. Az Uniplexet értesítették, hogy vele nem kötnek keretmegállapodást, mivel ő kapta a legalacsonyabb pontszámot az ajánlattételre felhívott és ajánlatot benyújtó öt ajánlattevő közül. E levél emlékeztetett az odaítélés szempontjaira és azok súlyozására, közölte a nyertes ajánlattevők nevét, valamint a legmagasabb és legalacsonyabb győztes pontszámot, illetve az Uniplex ajánlatára adott pontszámot.
- 14 E levél szerint a nyertes ajánlattevők pontjainak tartománya 905,5 és 971,5 pont közé esett, miközben az Uniplex 568 pontot kapott.

- 15 A 2007. november 22-i levél az Uniplexet továbbá arról tájékoztatta, hogy joga van megtámadni a keretmegállapodás megkötéséről szóló határozatot, illetve a keretmegállapodás megkötése előtti 10 napos kötelező *standstill* időszakról, amely az odaítélésről való értesítéssel kezdődik, valamint azon jogáról is, hogy további tájékoztatást kérhet.
- 16 Az Uniplex 2007. november 23-án kelt e-mailjében ilyen tájékoztatást kért.
- 17 Az NHS 2007. december 13-i levelében részletesebb tájékoztatást nyújtott arról, hogy miként értékelte az odaítélési szempontokat az elfogadott ajánlatok jellemzői és az Uniplex ajánlatához képest fennálló, relatív előnyei tekintetében.
- 18 E levél többek között feltűntette, hogy egyrészt az Uniplex nulla pontot kapott az árra és az egyéb költséghatékonysági tényezőkre, mivel a katalógusában szereplő árakat adta meg. Az összes többi ajánlattevő kedvezményt ajánlott katalógusáraihoz képest. Másrészt a teljesítés és a szállítási kapacitás kategóriájában az összes olyan ajánlattevő, aki még nem lépett be a vérzéscsillapítók egyesült királyságbeli piacára, nulla pontot kapott az egyesült királyságbeli ügyfélkörre vonatkozó alkategóriában.
- 19 Az Uniplex 2008. január 28-án felszólító levelet küldött az NHS-nek, amelyben a 2006. évi rendelet több ponton való megsértésére hivatkozott. Az Uniplex e levélben azt állította, hogy a jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló határidő csak 2007. december 13-án kezdődött meg. Az Uniplex felszólította az NHS-t, hogy 2008.

február 13-áig válaszoljon e levélre, és hozzátette, hogy amennyiben az NHS álláspontja szerint a határidőt nem ettől az időponttól kell számítani, akkor az utóbbinak legkésőbb 2008. február 6-áig kell válaszolnia.

- 20 Az NHS 2008. február 11-én kelt levelében arról tájékoztatta az Uniplexet, hogy a körülmények megváltoztak. Kiderült, hogy az Assut (UK) Ltd ajánlata szabálytalan volt, és az ajánlatok értékelése során negyedik helyezést elért B. Braun UK Ltd kapta meg az Assut (UK) Ltd helyét a keretmegállapodás résztvevői között.
- 21 Az NHS az Uniplex felszólító levelére 2008. február 13-i levelében válaszolt, amelyben az Uniplex különböző állításait elutasította. Az NHS e levélben előljáróban kijelentette, hogy az Uniplex panaszának alapjául szolgáló körülmények 2007. november 22-ét megelőzően – ez volt az az időpont, amikor közölték az Uniplexszel, hogy nem választják a keretmegállapodás résztvevői közé – álltak be. Az NHS álláspontja szerint 2007. november 22-e volt az az időpont, amikortól a 2006. évi rendelet 47. cikke (7) bekezdésének b) pontja szerinti határidő megkezdődött.
- 22 Az Uniplex erre a 2008. február 26-án kelt levelében válaszolt. E levélben továbbra is fenntartotta, hogy a jogorvoslati kérelem benyújtására a 2006. évi rendelet alapján nyitva álló határidő csak 2007. december 13-án kezdődött.
- 23 Az Uniplex 2008. március 12-én keresetet indított a High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division előtt, amelyben többek között azt kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az NHS megsértette a közbeszerzési eljárásokra vonatkozó szabályokat, és kötelezze az NHS-t kártérítés megfizetésére.

A High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„Amennyiben a gazdasági szereplő nemzeti eljárásban megtámadja egy keretmegállapodásnak az ajánlatkérő által olyan közbeszerzési eljárásban történő odaítélését, amelyben ajánlattevő volt, és amelyet a 2004/18 irányelv (és a vonatkozó nemzeti átültető rendelkezések) szerint kellett lefolytatni, és ebben az eljárásban azt kéri, hogy állapítsák meg az ezen eljárásra és odaítélésre alkalmazandó közbeszerzési szabályok megsértését, valamint ítéljenek meg számára kártérítést:

- 1) a 89/665 irányelv 1. és 2. cikkének és az egyenértékűség, a hatékony bírói jogvédelem, illetve a hatékonyság közösségi jogi elvének fényében, valamint figyelemmel a közösségi jog egyéb vonatkozó elveire, az olyan nemzeti rendelkezést, mint a [...] 2006. évi rendelet 47. cikke (7) bekezdésének b) pontja – amely kimondja, hogy az ilyen jogorvoslati kérelmeket haladéktalanul, de legkésőbb az azok alapjául szolgáló körülmények első felmerülésétől számított három hónapon belül kell benyújtani, kivéve ha az eljáró bíróság megítélése szerint indokolt ezen időtartam meghosszabbítása –, úgy kell-e értelmezni, hogy az alanyi és feltétlen jogot biztosít az ajánlattevőnek az ajánlatkérővel szemben abban a tekintetben, hogy az ilyen közbeszerzési eljárás és odaítélés megtámadását célzó jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló határidő attól az időponttól kezdődik, amikor az ajánlattevő tudomást szerzett, vagy tudomást kellett volna szereznie arról, hogy a közbeszerzési eljárás és az odaítélés megsértette a közösségi közbeszerzési eljárásokra vonatkozó szabályokat, vagy attól az időponttól, amikor az alkalmazandó rendelkezéseket megsértették; továbbá,

- 2) bármelyik esetben hogyan kell a nemzeti bíróságnak i. a jogorvoslati kérelem haladéktalan benyújtására vonatkozó előírásokat alkalmaznia, és ii. hogyan kell élnie az ilyen kérelem benyújtására nyitva álló nemzeti jogvesztő határidő meghosszabbítására vonatkozó mérlegelési jogkörével?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 25 A kérdést előterjesztő bíróság első kérdésével lényegében arra vár választ, hogy a 89/665 irányelv 1. cikke azt írja-e elő, hogy a közbeszerzési eljárásra vonatkozó szabályok megsértésének megállapítására vagy kártérítés megítélésére irányuló jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló határidő attól az időponttól kezdődik, amikor a közbeszerzési eljárásra vonatkozó rendelkezéseket megsértették, vagy attól az időponttól, amikor a felperes tudomást szerzett e jogsértésről, vagy arról neki tudomást kellett volna szereznie.
- 26 A 89/665 irányelv célja, hogy a közbeszerzési szerződésekre vonatkozó közösségi jog vagy az annak átültetésére elfogadott nemzeti jogszabályok megsértése esetén valamennyi tagállamban biztosítsa a hatékony jogorvoslati eszközök meglétét, hogy garantálja a közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásának összehangolására vonatkozó irányelvek hatékony alkalmazását. Ezzel szemben nem tartalmaz semmiféle különös rendelkezést, amely a hivatkozott irányelv által bevezetni kívánt jogorvoslatok határidejének feltételeire vonatkozna. Ezért az egyes tagállamok belső jogrendjére hárul az a feladat, hogy az e határidőkre vonatkozó szabályokat megállapítsa (a C-470/99. sz., *Universale-Bau és társai* ügyben 2002. december 12-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-11617. o.] 71. pontja).
- 27 A közösségi jog által a jelentkezők és az ajánlattevők részére az ajánlatkérő döntései által megsértett jogaik szavatolása céljából biztosított bírósági jogorvoslatokra vonatkozó eljárási szabályoknak nem szabad akadályozniuk a 89/665 irányelv hatékony érvényesülését (a fent hivatkozott *Universale-Bau és társai* ügyben hozott ítélet 72. pontja).
- 28 Ennek kapcsán azt kell megvizsgálni, hogy a hivatkozott irányelv célja tekintetében az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti szabályozás nem veszélyezteti-e a közösségi jog által magánszemélyeknek biztosított jogokat (a fent hivatkozott *Universale-Bau és társai* ügyben hozott ítélet 73. pontja).

- 29 Ezzel kapcsolatban emlékeztetni kell, hogy a 89/665 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése szerint a tagállamok kötelesek biztosítani, hogy az ajánlatkérők által hozott határozatokkal szemben hatékonyan és a lehető leggyorsabban jogorvoslattal lehessen élni (a fent hivatkozott Universale-Bau és társai ügyben hozott ítélet 74. pontja).
- 30 Az a tény, hogy a részvételre jelentkező vagy ajánlattevő tudomására jut, hogy ajánlatát elutasították, nem hozza őt olyan helyzetbe, hogy hatékony jogorvoslattal élhessen. Ez az információ ugyanis önmagában még nem elegendő ahhoz, hogy a jelentkező vagy ajánlattevő olyan jogsértés esetleges fennállására következtessen, amely jogorvoslat tárgya lehet.
- 31 A részvételre jelentkezőben vagy ajánlattevőben csupán azt követően alakulhat ki az a kellően határozott meggyőződés, hogy a hatályos rendelkezéseket esetleg megsértették, illetve azután élhet jogorvoslattal, miután közlik vele a közbeszerzési eljárásra benyújtott ajánlata elutasításának indokait.
- 32 Következésképpen a 89/665 irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében meghatározott azon cél, hogy biztosítsa a hatályos közbeszerzési szabályok megsértése elleni hatékony jogorvoslatok meglétét, csak akkor érhető el, ha a jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló határidő attól az időponttól kezdődik, amikor a felperes tudomást szerzett, vagy tudomást kellett volna szereznie e jogsértésről (lásd e tekintetben a fent hivatkozott Universale-Bau és társai ügyben hozott ítélet 78. pontját).
- 33 Ezt a következtetést alátámasztja az a tény, hogy az alapeljárás tényállásának megvalósulásakor hatályban lévő 2004/18 irányelv 41. cikkének (1) és (2) bekezdése előírja, hogy az ajánlatkérő szerv köteles a részvételre jelentkezőkkel és ajánlattevőkkel kapcsolatos döntésekről tájékoztatást adni. Ezek a rendelkezések összhangban állnak a jogvesztő határidőkre vonatkozó szabályozással, amelynek értelmében a jogorvoslati

kérelem benyújtására nyitva álló határidő attól az időponttól kezdődik, amikor a felperes tudomást szerzett e jogsértésről, vagy arról neki tudomást kellett volna szereznie.

34 Az utóbbi következtetést támasztják alá a 89/665 irányelvnek a 89/665/EGK és a 92/13/EGK tanácsi irányelvnek a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó jogorvoslati eljárások hatékonyságának javítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2007. december 11-i 2007/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 335., 31. o.) által bevezetett módosításai is, bár a hivatkozott irányelv átültetésére kitűzött határidő csupán az alapeljárás tényállásának megvalósulását követően telt le. A 89/665 irányelvnek a 2007/66 irányelv által bevezetett 2c. cikke úgy rendelkezik, hogy az ajánlatkérő döntéséről való tájékoztatásban minden egyes ajánlattevővel vagy részvételre jelentkezővel közölni kell a lényeges indokok összefoglalását, és a jogorvoslati kérelmek benyújtására nyitva álló határidő az adott tájékoztatás időpontjától számított meghatározott időtartam.

35 Az első kérdésre tehát azt kell válaszolni, hogy a 89/665 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése azt írja elő, hogy a közbeszerzési eljárásra vonatkozó szabályok megsértésének megállapítására vagy kártérítés megítélésére irányuló jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló határidő attól az időponttól kezdődik, amikor a felperes tudomást szerzett e jogsértésről, vagy arról tudomást kellett volna szereznie.

A második kérdésről

36 A második kérdés két részből áll. Az első rész a 89/665 irányelvnek a nemzeti szabályozás által előírt azon követelménnyel összefüggő értelmezésére vonatkozik, miszerint a jogorvoslati kérelmet haladéktalanul be kell nyújtani. A második rész arra vonatkozik, hogy milyen hatással van a hivatkozott irányelv a nemzeti bíróságnak a jogvesztő határidő meghosszabbítására vonatkozó mérlegelési jogkörére.

A második kérdés első részéről

- 37 A második kérdés első részével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 89/665 irányelvet úgy kell-e értelmezni, miszerint azzal ellentétes az olyan rendelkezés, mint amilyen a 2006. évi rendelet 47. cikke (7) bekezdésének b) pontja, amely a jogorvoslati kérelem haladéktalan benyújtását követeli meg.
- 38 Amint arra a jelen ítélet 29. pontja emlékeztet, a 89/665 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése szerint a tagállamok kötelesek biztosítani, hogy az ajánlatkérők által hozott határozatokkal szemben hatékonyan és a lehető leggyorsabban jogorvoslattal lehessen élni. A hivatkozott irányelv által előírt gyors eljárásra vonatkozó célkitűzés megvalósítása érdekében a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a jogorvoslati kérelmeket meghatározott határidőn belül kell benyújtani annak érdekében, hogy a gazdasági szereplőket arra késztessek, hogy a közbeszerzési eljárások keretében hozott ideiglenes intézkedések, illetve közbenső határozatok ellen minél előbb benyújtsák jogorvoslati kérelmüket (lásd e tekintetben a fent hivatkozott *Universale-Bau és társai* ügyben hozott ítélet 75–79. pontját, a C-230/02. sz. *Grossmann Air Service* ügyben 2004. február 12-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-1829. o.] 30. és 36–39. pontját, valamint a C-241/06. sz. *Lämmerzahl*-ügyben 2007. október 11-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-8415. o.] 50. és 51. pontját).
- 39 A 89/665 irányelv által előírt gyors eljárásra vonatkozó célkitűzést a nemzeti jogban a jogbiztonság követelményének tiszteletben tartásával kell megvalósítani. Ennek érdekében a tagállamok kötelesek a határidőkre vonatkozó olyan kielégítően pontos, világos és előre látható szabályozást elfogadni, amely lehetővé teszi a magánszemélyek számára, hogy jogaikat és kötelezettségeiket megismerhessék (lásd e tekintetben a C-361/88. sz., *Bizottság kontra Németország* ügyben 1991. május 30-án hozott ítélet [EBHT 1991., I-2567. o.] 24. pontját és a C-221/94. sz., *Bizottság kontra Luxemburg* ügyben 1996. november 7-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-5669. o.] 22. pontját).
- 40 Emellett a 89/665 irányelv által előírt gyors eljárásra vonatkozó célkitűzés nem teszi lehetővé a tagállamok számára, hogy elvonatkoztatassanak a tényleges érvényesülés elvétől, miszerint a nemzeti jogvesztő határidők alkalmazásának módszerei nem tehetik lehetetlenné vagy nem nehezíthetik túlzottan meg a közösségi jog alapján az érintetteket megillető jogok gyakorlását, mivel ez az elv a jogorvoslatok hatékonyságára vonatkozó, a hivatkozott irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében rögzített célkitűzés részét képezi.

- 41 Az olyan nemzeti rendelkezés, mint a 2006. évi rendelet 47. cikke (7) bekezdésének b) pontja, amely alapján a hivatkozott „[...] cikk szerinti jogorvoslati eljárás csak akkor indítható meg, ha [...] a kérelmet haladéktalanul, de legkésőbb az annak alapjául szolgáló körülmények első felmerülésétől számított 3 hónapon belül benyújtják”, bizonytalanságot tartalmaz. Ugyanis nem zárható ki, hogy ez a rendelkezés a nemzeti bíróságokat arra jogosítja fel, hogy a jogorvoslati kérelmet még az erre nyitva álló három hónapos határidő lejártát megelőzően a határidő jogvesztő jellegére hivatkozva elutasíthassák, amennyiben úgy ítélik meg, hogy az érintett a jogorvoslati kérelmet a hivatkozott rendelkezés értelmében nem „haladéktalanul” nyújtotta be.
- 42 Amint azt a főtanácsnok indítványának 69. pontjában kifejtette, az olyan jogvesztő határidő tartama, amelynek időtartamát az illetékes bíróság szabadon mérlegelheti, nem előre látható. Ennélfogva az ilyen határidőt meghatározó nemzeti rendelkezés nem biztosítja a 89/665 irányelv tényleges átültetését.
- 43 A fenti megfontolásokból következően azt a választ kell adni a második kérdés első részére, hogy a 89/665 irányelv 1. cikkének (1) bekezdésével ellentétes az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti rendelkezés, amely lehetővé teszi a nemzeti bíróságok számára, hogy a közbeszerzési eljárásra vonatkozó szabályok megsértésének megállapítására vagy kártérítés megítélésére irányuló jogorvoslati kérelmet a jogvesztő határidő lejártá címén elutasítsák azon kritérium szabad mérlegelése alapján, miszerint az ilyen jogorvoslati eljárásokat haladéktalanul meg kell indítani.

A második kérdés második részéről

- 44 A második kérdés második részével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 89/665 irányelv milyen hatással van a nemzeti bíróságnak a jogvesztő határidő meghosszabbítására vonatkozó mérlegelési jogkörére.

- 45 Ami az irányelveket átültető nemzeti rendelkezéseket illeti, a nemzeti bíróságok kötelesek azokat a lehető legnagyobb mértékben a szóban forgó irányelv szövegének és céljának fényében értelmezni annak érdekében, hogy elérjék az irányelv által kitűzött eredményt (lásd a 14/83. sz., von Colson és Kamann ügyben 1984. április 10-én hozott ítélet [EBHT 1984., 1891. o.] 26. pontját és a C-397/01–C-403/01. sz., Pfeiffer és társai egyesített ügyekben 2004. október 5-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-8835. o.] 113. pontját).
- 46 A jelen ügyben a nemzeti bíróságnak úgy kell értelmeznie a jogvesztő határidőkre vonatkozó nemzeti rendelkezéseket, hogy azok a lehető legnagyobb mértékben összhangban legyenek a 89/665 irányelv által elérni kívánt céllal (lásd e tekintetben a C-327/00. sz. Santex-ügyben 2003. február 27-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-1877. o.] 63. pontját és a fent hivatkozott Lämmerzahl-ügyben hozott ítélet 62. pontját).
- 47 Az első kérdésre adott válaszban meghatározott követelményeknek való megfelelés érdekében az eljáró nemzeti bíróságnak a lehető legnagyobb mértékben úgy kell értelmeznie a jogvesztő határidőkre vonatkozó nemzeti rendelkezéseket, hogy biztosítja, hogy e határidő attól az időponttól kezdődik, amikor a felperes tudomást szerzett a közbeszerzési eljárásra alkalmazandó szabályok megsértéséről, vagy arról tudomást kellett volna szereznie.
- 48 Amennyiben a nemzeti rendelkezések nem teszik lehetővé az ilyen értelmezésüket, a nemzeti bíróság mérlegelési jogköre gyakorlásának keretében köteles a jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló határidőt meghosszabbítani annak biztosítása érdekében, hogy a felperes részére nyitva álló jogorvoslati határidő ugyanolyan hosszú legyen, mint amely akkor állt volna rendelkezésére, ha a nemzeti szabályozás által előírt határidő attól az időponttól kezdődött volna, amikor a felperes tudomást szerzett a közbeszerzési eljárásra alkalmazandó szabályok megsértéséről, vagy arról tudomást kellett volna szereznie.
- 49 Mindenesetre, amennyiben nincs lehetőség a jogorvoslati határidőkre vonatkozó nemzeti szabályozásnak a 89/665 irányelvvel összhangban álló értelmezésére, a nemzeti bíróság köteles annak alkalmazását mellőzni a közösségi jog maradéktalan alkalmazása és az utóbbi által a magánszemélyek részére biztosított jogok védelme érdekében (lásd e

tekintetben a fent hivatkozott Santex-ügyben hozott ítélet 64. pontját, valamint a fent hivatkozott Lämmerzahl-ügyben hozott ítélet 63. pontját).

- 50 Ennélfogva a második kérdés második részére azt a választ kell adni, hogy a 89/665 irányelv megköveteli, hogy a nemzeti bíróság mérlegelési jogköre gyakorlásának keretében a jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló határidőt meghosszabbítsa annak biztosítása érdekében, hogy a felperes részére nyitva álló jogorvoslati határidő ugyanolyan hosszú legyen, mint amely akkor állt volna rendelkezésére, ha a nemzeti szabályozás által előírt határidő attól az időponttól kezdődött volna, amikor a felperes tudomást szerzett a közbeszerzési eljárásra alkalmazandó szabályok megsértéséről, vagy arról tudomást kellett volna szereznie. Amennyiben nincs lehetőség a jogorvoslati határidőkre vonatkozó nemzeti szabályozásnak a 89/665 irányelvvel összhangban álló értelmezésére, a nemzeti bíróság köteles annak alkalmazását mellőzni a közösségi jog maradéktalan alkalmazása és az utóbbi által a magánszemélyek részére biztosított jogok védelme érdekében.

A költségekről

- 51 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1992. június 18-i 92/50/EGK tanácsi irányelvvel módosított, az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések**

összehangolásáról szóló, 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (1) bekezdése azt írja elő, hogy a közbeszerzési eljárásra vonatkozó szabályok megsértésének megállapítására vagy kártérítés megítélésére irányuló jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló határidő attól az időponttól kezdődik, amikor a felperes tudomást szerzett e jogsértésről, vagy arról tudomást kellett volna szereznie.

- 2) A 92/50 irányelvvel módosított 89/665 irányelv 1. cikkének (1) bekezdésével ellentétes a jelen ügy alapeljárásának tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti rendelkezés, amely lehetővé teszi a nemzeti bíróságok számára, hogy a közbeszerzési eljárásra vonatkozó szabályok megsértésének megállapítására vagy kártérítés megítélésére irányuló jogorvoslati kérelmet a jogvesztő határidő lejárta címén elutasítsák azon kritérium szabad mérlegelése alapján, miszerint az ilyen jogorvoslati eljárásokat haladéktalanul meg kell indítani.

- 3) A 92/50 irányelvvel módosított 89/665 irányelv megköveteli, hogy a nemzeti bíróság mérlegelési jogköre gyakorlásának keretében a jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló határidőt meghosszabbítsa annak biztosítása érdekében, hogy a felperes részére nyitva álló jogorvoslati határidő ugyanolyan hosszú legyen, mint amely akkor állt volna rendelkezésére, ha a nemzeti szabályozás által előírt határidő attól az időponttól kezdődött volna, amikor a felperes tudomást szerzett a közbeszerzési eljárásra alkalmazandó szabályok megsértéséről, vagy arról tudomást kellett volna szereznie. Amennyiben nincs lehetőség a jogorvoslati határidőkre vonatkozó nemzeti szabályozásnak a 92/50 irányelvvel módosított 89/665 irányelvvel összhangban álló értelmezésére, a nemzeti bíróság köteles annak alkalmazását mellőzni a közösségi jog maradéktalan alkalmazása és az utóbbi által a magánszemélyek részére biztosított jogok védelme érdekében.

Aláírások